REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2020/1307

2020 m. rugsėjo 18 d.

dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikei investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

(1) COVID-19 krizė parodė, kad junglumas Sąjungos žmonėms ir įmonėms yra nepaprastai svarbus. Itin svarbus vaidmuo reaguojant į krizę tenka elektroninių ryšių tinklams, visų pirma itin didelio pralaidumo tinklams, nes jais sudaromos sąlygos nuotoliniam darbui ir mokymuisi, sveikatos priežiūrai, asmeniniam bendravimui ir pramogoms. Nuo visuotinai paplitusio gigabitinio junglumo priklauso dažnių juostos pločiui imlių sveikatos, švietimo, transporto, logistikos ir žiniasklaidos paslaugų, kurios gali daug prisidėti prie Europos ekonomikos atsigavimo, teikimas. Apskritai fiksuotasis ir belaidis ryšys labai padeda teikti įperkamas ir prieinamas paslaugas ir mažinti skaitmeninę atskirtį. Tai teikia svarbių visuomenės informavimo galimybių, padeda atitinkamoms valdžios institucijoms riboti viruso plitimą ir sudaro sąlygas sveikatos priežiūros organizacijoms keistis duomenimis ir teikti nuotolines paslaugas;

(2) pandemija pakeitė ateities ekonomines perspektyvas. Siekiant užtikrinti konvergenciją ir subalansuotą, į ateitį orientuotą ir tvarų ekonomikos atsigavimą, kaip niekad reikia investuoti ir vykdyti reformas. Investicijos į bendrus Sąjungos prioritetus, visų pirma žaliosios, skaitmeninės ir socialinės politikos srityse, padidins Sąjungos atsparumą ir prisidės prie darbo vietų kūrimo ir tvaraus augimo, kartu modernizuojant valstybių narių ekonomiką. Todėl valstybės narės turėtų visapusiškai išnaudoti siūlomos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės potencialą, užtikrindamos viešųjų išlaidų veiksmingumą ir sudarydamos privačioms investicijoms tinkamiausias sąlygas. Šiuo metu valstybės narės rengia pasiūlymus dėl savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų. Šia rekomendacija siekiama joms patarti. Joje nurodoma, kaip valstybės narės paprastomis ir realistinėmis priemonėmis gali skirti radijo spektrą penktosios kartos (5G) tinklams, užtikrindamos investicijoms palankias sąlygas, ir kaip jos gali sudaryti palankesnes sąlygas diegti itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklus, pavyzdžiui, pašalindamos nereikalingas administracines kliūtis ir supaprastindamos leidimų suteikimo procedūras;

(3) šiomis socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis būtina suformuoti bendrą Sąjungos požiūrį – geriausia praktika grindžiamą priemonių rinkinį. Tuo siekiama paskatinti laiku diegti itin didelio pralaidumo tinklus, įskaitant šviesolaidinius ir naujos kartos belaidžio ryšio tinklus. Tokiu požiūriu būtų remiami besiformuojantys ir ateities skaitmeniniai procesai bei prietaikos ir tiesiogiai prisidedama prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, nuo kurių priklauso Sąjungos ekonomikos atsigavimas;

(4) 2020 m. birželio 9 d. Tarybos išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities kūrimo ([1]) pabrėžiama, kad COVID-19 pandemija parodė, jog reikia spartaus ir visuresio junglumo. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, turi parengti geriausios praktikos rinkinį, siekiant mažinti tinklo diegimo sąnaudas ir sudaryti palankesnes sąlygas diegti itin didelio pralaidumo infrastruktūrą (įskaitant šviesolaidinę ir 5G ryšio);

(5) 5G judriojo ryšio tinklai judriojo ryšio naudotojams suteiks itin didelio pralaidumo ryšį. Šie tinklai sudarys sąlygas žaliajai ir skaitmeninei transporto, energetikos, gamybos, sveikatos, žemės ūkio ir žiniasklaidos transformacijai. Tam, kad 5G ryšys sėkmingai būtų naudojamas įvairioms paslaugoms teikti, reikia užtikrinti paslaugos teikimo tęstinumą pakankamai didelėse teritorijose, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu. Todėl svarbu, kad valstybės narės imtųsi tinkamų veiksmų skatinti diegti 5G ryšį savo teritorijoje, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse, ir tarpusavyje bendradarbiautų diegdamos 5G ryšį pasienio regionuose;

([1]) 2020 m. birželio 9 d. Tarybos išvados dėl Europos skaitmeninės ateities kūrimo, 8711/20. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/lt/pdf.

(6) su spektru susiję veiksmai, kuriems taikoma ši rekomendacija, gali padėti ateityje atnaujini Komisijos veiksmų planą Europai dėl 5G ir 6G ryšio, apie kurį paskelbta Komisijos komunikate „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ ([2]). Tame atnaujinsimame plane būtų įvertinta padaryta pažanga, pašalinti dabartiniai tinklo diegimo trūkumai ir nustatyti nauji būsimo 5G ryšio diegimo ES lygmeniu užmojai, kad būtų išnaudotos visos 5G ryšio galimybės siekiant ES ilgalaikių tikslų, susijusių su skaitmenine ekonomikos transformacija.

(7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES ([3]) (Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyva) siekiama sudaryti palankesnes sąlygas diegti sparčiuosius elektroninių ryšių tinklus ir skatinti juos diegti. Savo ataskaitoje dėl Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos įgyvendinimo ([4]) Komisija nurodė keletą problemų, susijusių su jos veiksmingumu, be kita ko, tai, kad valstybės narės iki galo neišnaudoja kai kurių neprivalomų priemonių teikiamų galimybių. Atsižvelgiant į tai, šioje rekomendacijoje turėtų būti siūloma priemonių skatinti laiku diegti tvarius itin didelio pralaidumo elektroninių ryšių tinklus, įskaitant 5G tinklus;

(8) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 ([5]), kurią valstybės narės turi perkelti į nacionalinę teisę ir kuri turi būti taikoma nuo 2020 m. gruodžio 21 d., skatinamas junglumas ir visų Sąjungos piliečių ir įmonių prieiga prie itin didelio pralaidumo tinklų bei skatinamas jų įsisavinimas. Šia rekomendacija siekiama prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, todėl joje daugiausia dėmesio skiriama itin didelio pralaidumo tinklų diegimui;

(9) valstybės narės turėtų bendradarbiauti tarpusavyje ir su Komisija, kad būtų skubiai parengtas priemonių rinkinys, į kurį būtų įtraukta geriausia Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos taikymo patirtis ir kuris būtų grindžiamas būtiniausiais toje direktyvoje nustatytais reikalavimais, užtikrinant šiuos patobulinimus: i) supaprastinti leidimų suteikimo procedūras, susijusias su platesnio masto pastangomis didinti viešojo administravimo įstaigų veiksmingumą bei skaidrumą ir lengvinti verslo veiklą; ii) padidinti skaidrumą ir sustiprinti bendrą informacinį punktą; iii) išplėsti teisę gauti prieigą prie viešojo sektoriaus įstaigų kontroliuojamos esamos fizinės infrastruktūros ir iv) patobulinti ginčų sprendimo mechanizmus. Be to, valstybės narės turėtų nustatyti, kurios priemonės padėtų sumažinti elektroninių ryšių tinklų poveikį aplinkai ir užtikrinti jų tvarumą;

(10) pagal Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 7 straipsnį valstybės narės turi užtikrinti, kad kompetentingos institucijos sprendimus, susijusius su visais leidimais atlikti būtinus inžinerinius darbus siekiant įdiegti sparčiųjų elektroninių ryšių tinklų elementus, priimtų per 4 mėnesių laikotarpį, kuris išimties tvarka gali būti pratęstas tinkamai pagrįstais atvejais, arba siekiant laikytis kitų nacionalinėje teisėje nustatytų tinkamo procedūros vykdymo terminų ar įpareigojimų. Todėl, siekiant išvengti praktikos taikymo Sąjungoje nenuoseklumo, valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas laikytis 4 mėnesių termino, per kurį turi būti suteikti visi reikiami leidimai arba atsisakyta juos suteikti, taip pat turėtų drauge nustatyti geriausią praktiką, kaip dar labiau racionalizuoti leidimų suteikimo procedūras, pavyzdžiui, nustatyti numanomo patvirtinimo ir supaprastintas leidimų suteikimo procedūras;

(11) kai kurios valstybės narės nustatė supaprastintas leidimų diegti tam tikrus tinklus suteikimo procedūras, siekdamos gerokai sumažinti administracinę naštą tiek operatoriams, tiek nacionalinėms administracijoms. Valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę taikyti supaprastintas leidimų suteikimo procedūras arba leidimų suteikimo išimtis ne tik Europos elektroninių ryšių kodekso 57 straipsnyje numatytais atvejais ir nustatyti, kokiais tinklo diegimo scenarijais tokios procedūros arba išimtys būtų naudingos (pvz., laikino diegimo, būtino elektroninių ryšių paslaugų tęstinumui užtikrinti, arba paprasto esamų tinklų atnaujinimo, įskaitant esamų judriojo ryšio bazinių stočių modernizavimą 5G ryšiui teikti, atveju);

(12) siekiant sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti leidimų suteikimo procedūras reikėtų palengvinti elektroninių procedūrų taikymą ir sustiprinti bendro informacinio punkto vaidmenį. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų apsvarstyti, kaip padaryti, kad bendras informacinis punktas taptų veiksmingu pagal vieno langelio principą veikiančiu prieigos punktu, kuriam visais administraciniais lygmenimis būtų teikiamos elektroninės paraiškos leidimams gauti;

([2]) COM(2020) 67 *final*.

([3]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

([4]) Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti įgyvendinimo, COM(2018) 492, 2018 m. birželio 27 d.

([5]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

(13) kitas veiksmas, kuris duotų didelę pridėtinę vertę, būtų nustatyti integruotą požiūrį į leidimų suteikimą, už kurį būtų atsakingas bendras informacinis punktas. Kai dalyvauja daugiau nei viena kompetentinga institucija, galėtų būti taikoma visiškai suderinta procedūra. Todėl valstybės narės turėtų svarstyti, kaip bendram informaciniam punktui suteikti aktyvų vaidmenį koordinuojant ir stebint leidimų suteikimo procedūras, kurias vykdo įvairios kompetentingos institucijos, ir užtikrinant tinkamą keitimąsi reikiama informacija;

(14) siekiant išvengti nepageidaujamo vėlavimo, pagal Europos elektroninių ryšių kodekso 43 straipsnį lygiagrečiai turėtų būti vykdomos leidimų ir servituto teisių, be kita ko, palei susisiekimo kelius (pvz., automobilių kelius, geležinkelius), suteikimo procedūros. Valstybės narės turėtų išnagrinėti galimybę kuo greičiau suteikti servituto teises ir bet kuriuo atveju per ne ilgesnį kaip 4 mėnesių leidimų suteikimo terminą, taip suderinant šią procedūrą su Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 7 straipsnio 3 dalies nuostatomis;

(15) atsižvelgiant į tai, kad leidimų diegti elektroninių ryšių tinklus daugėja ir jie daugiausia yra vietinio pobūdžio, mokesčiai už leidimus vykdyti inžinerinius darbus valstybėse narėse ir jų viduje gali smarkiai skirtis. Jie taip pat gali sudaryti didelę diegimo išlaidų dalį, ypač kaimo ir atokiose vietovėse, kuriose diegimo išlaidos vienam naudotojui yra didžiausios. Todėl būtų labai naudinga, jei valstybės narės, keisdamosi patirtimi, sutartų dėl būdų, kaip išlaikyti tokį leidimų suteikimo išlaidų lygį, kuris neatgrasytų investicijų, atsižvelgiant į tai, kad dažnai reikia gauti daug skirtingų leidimų;

(16) galimybė gauti išsamią, tikslią ir atnaujintą informaciją yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti veiksmingą fizinės infrastruktūros naudojimą ir tinkamą inžinerinių darbų koordinavimą. Šiuo atžvilgiu labai svarbus bendro informacinio punkto vaidmuo. Siekiant sudaryti sąlygas naudotis esama infrastruktūra ir pagerinti inžinerinių darbų koordinavimą yra būtina padidinti su esama infrastruktūra ir planuojamais inžineriniais darbais susijusį skaidrumą; tai savo ruožtu duotų papildomą naudą aplinkai ir asmenims. Todėl valstybės narės turėtų būti skatinamos bendram informaciniam punktui iš įvairių šaltinių pateikti visą tam tikroje vietovėje turimą informaciją apie fizinę infrastruktūrą ir padėti teikti georeferencinę informaciją;

(17) valstybės narės turėtų būti skatinamos ieškoti būdų, kaip didinti su esama fizine infrastruktūra susijusį skaidrumą didinant informacijos, kurią galima gauti per bendrą informacinį punktą, kiekį ir kokybę. Tai apima informaciją, kurią operatoriai, gavę prašymą, teikia dvišaliu pagrindu pagal Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 4 straipsnio 2 ir 4 dalis, arba informaciją, susijusią su viešojo sektoriaus institucijų kontroliuojama fizine infrastruktūra;

(18) be Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos reikalavimų dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros, itin didelio pralaidumo tinklų diegimą galima dar palengvinti operatoriams suteikus prieigą prie atitinkamos fizinės infrastruktūros, kurią kontroliuoja viešojo sektoriaus įstaigos, panašiomis sąlygomis, kaip nustatyta tos direktyvos 3 straipsnyje. Tokia fizinė infrastruktūra apimtų pastatus, visų pirma stogus, ir gatvės įrenginius, pavyzdžiui, gatvių apšvietimo stulpus, gatvių ženklus, šviesoforus, informacinius stendus, autobusų ir tramvajų stoteles ir metro stotis;

(19) Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvoje numatyta, kad nepavykus deryboms dėl prieigos prie infrastruktūros taikomos ginčų sprendimo procedūros. Valstybės narės turėtų sustiprinti pastangas drauge nustatyti geriausią veiksmingo ginčų sprendimo mechanizmų užtikrinimo praktiką ir gerą ginčų sprendimo įstaigų visoje Sąjungoje veikimą. Skaidrumui užtikrinti pagal šią praktiką ginčų sprendimo įstaigų sprendimai turėtų būti skelbiami laiku;

(20) elektroninių ryšių sektoriaus aplinkosauginis pėdsakas didėja, todėl būtina apsvarstyti visas galimas priemones šiai tendencijai apgręžti. Pavyzdžiui, paskatos diegti tinklus, kurių anglies pėdsakas yra mažesnis, gali prisidėti prie sektoriaus tvarumo ir klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos. Valstybės narės raginamos, glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija, nustatyti ir skatinti tokias paskatas, pavyzdžiui, spartesnes leidimų suteikimo procedūras arba mažesnius leidimų suteikimo ir prieigos mokesčius tam tikrus aplinkosaugos kriterijus atitinkantiems tinklams;

(21) kad nebūtų nepagrįstai vilkinami leidimų naudoti spektrą suteikimo ir belaidžio ryšio tinklų įrengimo procesai, valstybės narės turėtų keistis geriausia patirtimi, kaip atlikti poveikio aplinkai vertinimą ir atsižvelgti į jo rezultatus, kai to reikalaujama ir visų pirma valdžios institucijoms rengiant būsimą projektų leidimų sistemą, visapusiškai laikydamosi Sąjungos teisės aktų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB ([6]) (Strateginio aplinkos vertinimo direktyva), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/92/ES ([7]) (Poveikio aplinkai vertinimo direktyva) ir Tarybos direktyvos 92/43/EEB ([8]) (Buveinių direktyva). Poveikio aplinkai vertinimas turėtų būti atliekamas tada, kai poveikį aplinkai galima nustatyti ir įvertinti;

(22) Europos elektroninių ryšių kodekse nustatytas bendras 2020 m. pabaigos terminas, iki kurio valstybės narės turi leisti 5G ryšiui naudoti 3,4–3,8 GHz juostą ir bent 1 GHz iš 24,25–27,5 GHz pagrindinės dažnių juostos. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2017/899 ([9]) nustatytas bendras 2020 m. birželio 30 d. terminas, iki kurio valstybės narės turi leisti 5G ryšiui naudoti 700 MHz pagrindinę dažnių juostą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad radijo spektro valdymo priemonėmis būtų skatinamas įmonėms ir visuomenei teikiamas aukštos kokybės junglumas tarpvalstybiniu mastu ir pramonės skaitmeninimas, taip teikiant naudos ekonomikai ir visai visuomenei, be kita ko, susijusios su prieinamumu, lygiomis galimybėmis ir įtraukumu. Padėti siekti to tikslo galėtų savalaikis keitimasis nuomonėmis ir geriausia praktika prieš Europos elektroninių ryšių kodekse nustatytą tarpusavio vertinimo procesą ir jo metu;

(23) siekiant užtikrinti, kad 5G tinklai būtų diegiami laiku ir nuo 2020 m. būtų naudojamasi novatoriškomis paslaugomis, laikydamosi 5G veiksmų plano ([10]) ir atsižvelgdamos į pagal Komisijos rekomendaciją dėl 5G tinklų kibernetinio saugumo parengtą priemonių rinkinį ([11]) valstybės narės turėtų vengti bet kokio delsimo dėl COVID-19 krizės leisti naudoti 5G pagrindines dažnių juostas arba kuo labiau jį sumažinti;

(24) atsižvelgiant į saugaus ir atsparaus 5G ryšio infrastruktūros svarbą ekonomikos atsigavimui ir augimui, radijo spektro leidimų suteikimo procedūros turėtų remti, kai tinkama, investicijas į infrastruktūrą, palengvinant finansinę naštą radijo spektro naudotojams, visų pirma operatoriams, laikantis valstybės pagalbos taisyklių. Tai dar svarbiau COVID-19 krizės sąlygomis. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų būti skatinamos nustatyti radijo spektro leidimų suteikimo taisykles, kuriomis siekiama taikyti investicijoms palankią radijo spektro kainodaros metodiką. Tokia praktika atitinkamais atvejais gali apimti paskatas teikti aukštos kokybės belaidį ryšį siekiant užtikrinti plačiai prieinamas paslaugas, taip pat tarpvalstybiniu mastu;

(25) siekiant išvengti spektro trūkumo, dėl kurio spektro aukcionuose didėja siūloma kaina, geriausia praktika būtų kiek įmanoma nerezervuoti spektro 5G pagrindinėse dažnių juostose visuomenės saugumo ir gynybos reikmėms arba ES suderintą radijo spektrą elektroninių ryšių paslaugoms privatiems radijo spektro naudotojams teikti (tiek spektro kiekį, tiek konkrečios dažnių juostos pasirinkimo galimybę) rezervuoti tik tinkamai pagrįstais atvejais;

(26) palyginti su ankstesnėmis technologijų kartomis, 5G tinklams reikia gerokai tankiau įdiegti zonas aukštesnių dažnių juostose. Dalijantis pasyviąja ir aktyviąja infrastruktūra ir bendrai diegiant belaidžio ryšio infrastruktūrą gali būti sumažintos tokio diegimo sąnaudos (įskaitant papildomas sąnaudas), ypač kai naudojamos 3,4–3,8 GHz ir 24,25–27,5 GHz dažnių juostos, ir taip paspartintas diegimo tempas, užtikrinta didesnė tinklo aprėptis ir sudarytos sąlygos efektyviau naudoti radijo spektrą suteikiant naudos vartotojams. Todėl kompetentingos institucijos tokias galimybes turėtų vertinti palankiai, visų pirma srityse, kuriose ekonominė grąža yra ribota;

([6]) 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

([7]) 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

([8]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

([9]) 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje (OL L 138, 2017 5 25, p. 131).

([10]) Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos 5G veiksmų planas“, COM(2016) 588 *final*.

([11]) 2019 m. kovo 26 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2019/534 dėl 5G tinklų kibernetinio saugumo (OL L 88, 2019 3 29, p. 42).

(27) tankių 5G belaidžio ryšio tinklų diegimą taip pat galėtų paskatinti lanksti leidimų suteikimo tvarka, kuria būtų skatinamos investicijos į belaidžio ryšio tinklus ir užtikrinamas veiksmingas spektro naudojimas. 24 GHz viršijančiose aukštų dažnių juostose (mm bangų dažnių juostos), pavyzdžiui, 24.25–27.5 GHz dažnių juostoje yra didelis kiekis radijo spektro, pasižyminčio geografiškai ribotomis sklidimo savybėmis. Nors valstybės narės paprastai turėtų taikyti konkurencingas atrankos procedūras, pavyzdžiui, aukcionus, teisėms naudoti trūkstamas dažnių juostas suteikti, tokios procedūros tam tikrais atvejais gali riboti investavimo į tankius 5G belaidžio ryšio tinklus galimybes, taip pat lankstumą ir su tuo susijusį spektro naudojimo efektyvumą. Geriausia praktika galėtų būti laikomas individualaus leidimo naudoti suderintas mm bangų dažnių juostas suteikimas taikant pagreitintą ir atvirą, objektyvią, proporcingą, nediskriminacinę ir skaidrius kriterijus ir procedūras atitinkančią administracinę tvarką;

(28) kad būtų išvengta skirtingų sprendimų suteikiant teises naudoti radijo spektrą tarpvalstybinėms belaidžio ryšio paslaugoms teikti, valstybės narės turėtų geriau koordinuoti radijo spektro skyrimą, siekiant skatinti belaidį junglumą, kuris remtų Sąjungos pramonės transformaciją ir skaitmeninį suverenumą ir būtų grindžiamas lanksčiais daugiafunkciais 5G infrastruktūros pajėgumais. Suderintas spektro skyrimas ypač svarbus siekiant patenkinti naujų naudojimo atvejų, kuriais prisidedama prie kelių ir geležinkelių judumo bei transporto ir pramoninės gamybos veiklos skaitmeninimo, junglumo reikalavimus. Šios sąlygos visų pirma susijusios su paslaugų kokybe, kurios parametrai yra pajėgumas, pralaidumas, delsa, patikimumas ir tinklo saugumas bei atsparumas;

(29) šiuo tikslu valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, taip pat padedamos Radijo spektro politikos grupės, turėtų prisidėti prie geriausios praktikos, susijusios su pagrindiniais inovatyvios veiklos pavyzdžiais tarpvalstybinio pobūdžio pramonės sektoriuose, pavyzdžiui, kelių ar geležinkelių transporto (įskaitant tarpvalstybinius sąveikiojo, susietojo ir automatizuoto judumo koridorius) ir pažangiųjų gamyklų sektoriuje, rinkinio rengimo ir dėl jo susitarti. Rengiant tokią praktiką galėtų būti pasinaudota ES finansuojamų bandomųjų projektų ir bandymų vertikaliuosiuose sektoriuose, įskaitant 5G tarpvalstybinius koridorius, rezultatais. Tokia praktika turėtų būti nustatyti tinkami bendri dažnių diapazonai, leidimų suteikimo tvarka ir sąlygos, kuriomis operatoriai gali teikti specialias (sektorines) belaidžio ryšio paslaugas. Bendra leidimų suteikimo tvarka galėtų būti sprendžiamas individualių leidimų suteikimo operatoriams ir pramonės suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą, klausimas. Bendros leidimų suteikimo sąlygos galėtų apimti diegimo, paslaugų kokybės, pasidalijamojo spektro naudojimo, belaidžio ryšio sistemų sambūvio, spektro kaupimo, kibernetinio saugumo ir judriojo ryšio operatorių bei pramonės suinteresuotųjų subjektų derybinių susitarimų klausimus, taip pat oro transportui būtinų ryšių apsaugos priemones. Šiuo atžvilgiu Radijo spektro politikos grupė turėtų padėti Komisijai nustatyti, ar reikia suteikti įgaliojimus Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijai parengti suderintas technines spektro naudojimo sąlygas;

(30) valstybės narės, įgyvendindamos jų pačių bendradarbiaujant su Komisija parengtą geriausios praktikos rinkinį, turėtų koordinuoti leidimo naudotis spektru suteikimo procesą ir visų pirma taikyti bendrą leidimų suteikimo procesą pagal Europos elektroninių ryšių kodekso 37 straipsnį. Toks procesas gali apimti bendro specialaus dažnių diapazono skyrimą pagal bendras leidimų suteikimo sąlygas;

(31) įgyvendinti priemonių rinkinį padėtų aiškus procesas, tinkama stebėsena, didesnis skaidrumas ir dialogas nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis;

(32) valstybės narės priemonių rinkinį turėtų parengti veikdamos kartu ir glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija. Prireikus į šį darbą turėtų būti aktyviai įtraukta Radijo spektro politikos grupė, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija ir nacionalinės reguliavimo institucijos, Plačiajuosčio ryšio kompetencijos tarnybų tinklas, ginčų sprendimo įstaigos ir už bendro informacinio punkto funkcijas atsakingos kompetentingos institucijos;

(33) šia rekomendacija nedaromas poveikis konkurencijos teisės ir valstybės pagalbos taisyklių taikymui,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. TIKSLAS IR APIBRĖŽTYS

(1) Šioje rekomendacijoje išdėstomos geriausios praktikos rengimo gairės (toliau – priemonių rinkinys), kuriomis siekiama paskatinti junglumą ir taip paremti ekonomikos atsigavimą nuo COVID-19 krizės, daugiausia dėmesio skiriant trims sritims, kurių tikslas yra:

(a) mažinti elektroninių ryšių tinklų, visų pirma itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudas ir spartinti jų diegimą supaprastinant inžinerinių darbų leidimų suteikimo procedūras, didinant skaidrumą ir stiprinant pagal Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvą įsteigto bendro informacinio punkto (-ų) pajėgumą, išplečiant prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros, kurią kontroliuoja viešojo sektoriaus įstaigos, teises ir nustatant priemones, kurios padėtų sumažinti elektroninių ryšių tinklų poveikį aplinkai;

(b) kai tinkama, suteikti savalaikę investicijoms palankią prieigą prie 5G ryšiui skirto radijo spektro, vykdant investicijoms palankias spektro naudojimo iniciatyvas ir savalaikes radijo dažnių spektro skyrimo 5G pagrindinėms dažnių juostoms procedūras;

(c) nustatyti tvirtesnį spektro skyrimo koordinavimo procesą, kuris taip pat sudarytų sąlygas tarpvalstybiniu mastu teikti novatoriškas 5G paslaugas.

(2) Šioje rekomendacijoje vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvoje ir Europos elektroninių ryšių kodekse.

2. PRIEMONIŲ RINKINIO RENGIMO PROCESAS

(3) Valstybės narės, veikdamos kartu ir glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, turėtų parengti šios rekomendacijos 3, 4 ir 5 skirsniuose aptariamų sričių priemonių rinkinį. Kai tinkama, turėtų būti įtrauktos šios institucijos:

(a) 3 skirsnyje nurodytų sričių atveju – Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija, nacionalinės reguliavimo institucijos, Plačiajuosčio ryšio kompetencijos tarnybų tinklas ir už bendro informacinio punkto funkcijas atsakingos kompetentingos institucijos;

(b) 4 ir 5 skirsniuose nurodytų sričių atveju – Radijo spektro politikos grupė ir kompetentingos nacionalinės reguliavimo institucijos.

(4) Iki 2020 m. gruodžio 20 d. valstybės narės turėtų nustatyti ir tarpusavyje bei su Komisija pasidalyti geriausia praktika pagal 3 ir 4 skirsnius.

(5) Iki 2021 m. kovo 30 d. valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, turėtų susitarti dėl priemonių rinkinio.

(6) Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, Komisija ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, priemonių rinkinį turėtų įgyvendinti nedelsdamos.

(7) Siekiant užtikrinti skaidrumą ir palengvinti valstybių narių keitimąsi gerąja patirtimi, priemonių rinkinys ir visa susijusi informacija, kuri buvo pateikta, turėtų būti viešai skelbiami interneto svetainėje „Europa“ ir per bendrus informacinius punktus.

3. SUSTIPRINTAS KOORDINAVIMAS SĄJUNGOS LYGMENIU SIEKIANT MAŽINTI ITIN DIDELIO PRALAIDUMO TINKLŲ DIEGIMO SĄNAUDAS IR SPARTINTI JŲ DIEGIMĄ

Leidimų suteikimo procedūrų paprastinimas

(8) Valstybės narės turėtų parengti geriausią praktiką, kaip dar labiau, nei numatyta Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 1 straipsnyje, supaprastinti leidimų suteikimo procedūras ir sudaryti palankesnes sąlygas laikytis Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 7 straipsnio 3 dalyje nustatyto termino ir kitų sąlygų, ir dėl jos sutarti. Visų pirma valstybės narės turėtų išnagrinėti, kaip:

(a) sudaryti palankesnes sąlygas laikytis 4 mėnesių termino, per kurį turi būti suteikti visi reikiami leidimai arba atsisakyta juos suteikti; padidinti teisinį tikrumą ir padėti sumažinti administracinę naštą; jei per keturių mėnesių laikotarpį nepriimamas aiškus sprendimas, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę taikyti numanomo paraiškos patvirtinimo tvarką;

(b) supaprastinti ir racionalizuoti leidimų suteikimo procedūras, be kita ko, nustatant spartesnes leidimų suteikimo procedūras ir (arba) atitinkamais atvejais išimtis, ir nustatyti, kokiems diegiamiems tinklams jos galėtų būti taikomos;

(c) suteikti operatoriams teisę elektroninėmis priemonėmis per bendrą informacinį punktą pateikti prašymus dėl visų būtinų leidimų, reikalingų inžineriniams darbams, kuriais diegiami itin didelio pralaidumo tinklų elementai;

(d) sukurti bendrą informacinį punktą, kuris būtų pagal vieno langelio principą veikiantis prieigos punktas prašymams dėl tokių inžinerinių darbų teikti. Šiuo tikslu galėtų būti reikalaujama, kad bendras informacinis punktas aktyviai koordinuotų ir stebėtų leidimų suteikimo procedūras visais administraciniais lygmenimis. Taip pat galėtų būti reikalaujama sudaryti palankesnes sąlygas pareiškėjams ir kompetentingoms institucijoms keistis informacija apie šių procedūrų eigą, įskaitant kompetentingos institucijos (-ų) priimto sprendimo perdavimą pareiškėjui.

(9) Valstybės narės taip pat turėtų nustatyti geriausią praktiką, kaip palengvinti servituto teisių, numatytų Europos elektroninių ryšių kodekso 43 straipsnyje, suteikimą, kai to reikia itin didelio pralaidumo tinklų elementams diegti. Tokia geriausia praktika turėtų būti užtikrinta, kad tais atvejais, kai tokių tinklo elementų diegimui reikia gauti ir leidimus vykdyti inžinerinius darbus, ir servituto teises, kompetentingos institucijos lygiagrečiai suteiktų arba atsisakytų suteikti būtinus leidimus ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo prašymo pateikimo.

(10) Valstybės narės turėtų keistis geriausia praktika ir dėl jos susitarti, kad užtikrintų, jog mokesčiai už leidimų vykdyti inžinerinius darbus, kurių reikia itin didelio pralaidumo tinklams diegti, suteikimą būtų objektyviai pagrįsti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir proporcingi jų paskirčiai ir jais būtų padengiamos tik administracinės tokių leidimų išdavimo išlaidos.

Skaidrumo didinimas per bendrą informacinį punktą

(11) Valstybės narės turėtų parengti tinkamą geriausią praktiką, kaip pagerinti su fizine infrastruktūra susijusį skaidrumą, kad operatoriai galėtų lengviau gauti visą svarbią informaciją apie tam tikroje teritorijoje esančią infrastruktūrą. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę sustiprinti bendro informacinio punkto vaidmenį ir išplėsti jo funkcijas, kad jos apimtų, pavyzdžiui, georeferencinės informacijos (žemėlapių ir skaitmeninių modelių) teikimą ir iš įvairių šaltinių gautos informacijos (visų pirma visų lygmenų kompetentingų nacionalinių institucijų, viešojo sektoriaus įstaigų ir tinklo operatorių teikiamos informacijos) integravimą.

(12) Valstybės narės raginamos parengti geriausią praktiką siekiant užtikrinti, kad direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, kurią turi viešojo sektoriaus įstaigos, būtų prieinama elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą. Be to, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę per bendrą informacinį punktą teikti daugiau informacijos apie fizinę infrastruktūrą, nei direktyvoje nustatyta minimali informacija, pavyzdžiui, apie georeferencinę infrastruktūros vietą, jos skaitmeninį modelį, tipą ir dabartinį naudojimą arba jos bendrą ir nepanaudotą pajėgumą.

(13) Siekiant dar labiau padidinti per bendrą informacinį punktą prieinamos informacijos kiekį ir įvairumą, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę reikalauti, kad tinklo operatoriai per bendrą informacinį punktą elektronine forma pateiktų informaciją apie savo esamą fizinę infrastruktūrą, kurią jie pagal konkretų prašymą suteikė kitiems operatoriams.

Prieigos prie esamos fizinės infrastruktūra teisės išplėtimas

(14) Siekdamos padidinti objektų, kuriuos operatoriai gali naudoti itin didelio pralaidumo tinklų elementams diegti, skaičių ir rūšis, valstybės narės turėtų parengti geriausią praktiką, kuria būtų sudarytos sąlygos operatoriams naudotis viešųjų įstaigų kontroliuojama fizine infrastruktūra (įskaitant pastatus ir gatvės įrenginius), kurioje galima įrengti labai didelio pralaidumo tinklo elementus, panašiomis sąlygomis, kaip nustatyta Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos 3 straipsnyje.

Ginčų sprendimo mechanizmas

(15) Valstybės narės turėtų parengti geriausią praktiką, kaip pagerinti ginčų, susijusių su prieiga prie fizinės infrastruktūros, sprendimo mechanizmo veiksmingumą ir ginčų sprendimo įstaigų veiklą, kad susiję klausimai būtų išsprendžiami kuo greičiau, ginčo šalims būtų pateikiama informacija apie atitinkamas sąlygas ir mokesčius ir kad jų sprendimai būtų paskelbiami laiku.

Tinklų aplinkosauginio pėdsako mažinimas

(16) Valstybės narės raginamos parengti geriausią praktiką siekiant skatinti diegti elektroninių ryšių tinklus, kurių aplinkosauginis pėdsakas, visų pirma susijęs su energijos vartojimu ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, yra mažesnis, kuri apimtų:

(a) būsimų tinklų aplinkosauginio tvarumo vertinimo kriterijus;

(b) veiklos vykdytojams teikiamas paskatas diegti aplinkosauginiu požiūriu tvarius tinklus.

Poveikio aplinkai vertinimas

(17) Kai Sąjungos teisės aktais, visų pirma Direktyva 2001/42/EB (Strateginio aplinkos vertinimo direktyva), Direktyva 2011/92/ES (Poveikio aplinkai vertinimo direktyva) ir Direktyva 92/43/EEB (Buveinių direktyva), reikalaujama atlikti poveikio vertinimą ir ypač kai valdžios institucijos rengia būsimą projektų leidimų sistemą, valstybės narės turėtų keistis geriausia patirtimi, kaip atlikti poveikio aplinkai vertinimą ir atsižvelgti į jo rezultatus tuo metu, kai galima nustatyti ir įvertinti poveikį aplinkai, pavyzdžiui, kai veiklos vykdytojai pateikia bendrus projektų, pagal kuriuos numatomas konkretus tinklų įrengimas ar diegimas, planus.

4. NACIONALINIO LYGMENS VEIKSMAI SIEKIANT UŽTIKRINTI SAVALAIKĘ IR INVESTICIJOMS PALANKIĄ PRIEIGĄ PRIE 5G RYŠIO RADIJO SPEKTRO

Spektro leidimų suteikimo procedūrų tvarkaraštis

(18) Nedarant poveikio jokiam *force majeure* vertinimui pagal Sąjungos teisę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl COVID-19 krizės būtų kuo mažiau atidedamos radijo spektro naudojimo teisių suteikimo procedūros ir kad tas atidėjimas truktų ne ilgiau, nei būtina COVID-19 plitimui sustabdyti arba apriboti. Valstybės narės turėtų atitinkamai atnaujinti visus susijusius nacionalinius radijo spektro veiksmų planus.

(19) Valstybės narės turėtų prašyti tarpusavio vertinimo forumo pagal Europos elektroninių ryšių kodekso 35 straipsnį iš anksto išnagrinėti priemonių, kuriomis suteikiamos teisės naudoti spektrą 700 MHz, 3,4–3,8 GHz ir 24,25–27,5 GHz dažnių juostose, projektus, siekiant keistis geriausia patirtimi.

Investicijų paskatos

(20) Siekdamos įvertinti paskatas radijo spektro naudotojams daug investuoti į 5G tinklų diegimą, valstybės narės turėtų informuoti Komisiją, visų pirma per Radijo spektro politikos grupę, apie konkrečias priemones, kurias jos laiko geriausia praktika, įskaitant tas, kurios buvo įgyvendintos arba kurias planuojama įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu leidimų naudoti radijo spektrą 700 MHz, 3,4–3,8 GHz ir 24,25–27,5 GHz dažnių juostose suteikimo metu.

Visų pirma valstybės narės turėtų pranešti apie visas atitinkamas priemones, kuriomis siekiama:

(a) skatinti tinkamas rezervines kainas, užtikrinančias minimalų mokesčių už teisę naudoti radijo spektrą dydį;

(b) vengti radijo spektro trūkumo užtikrinant, kad būtų paskirtas visas Sąjungos lygmeniu suderintas radijo spektras;

(c) nediskriminuojant numatyti galimybę mokesčius už teisę naudoti radijo spektrą mokėti dalimis per tų teisių galiojimo laikotarpį;

(d) taikyti individualių leidimų naudoti 24,25–27,5 GHz dažnių juostą suteikimo tvarką, skatinančią jos savalaikį naudojimą, visų pirma tokią tvarką, kuri būtų grindžiama spartesnėmis administracinėmis procedūromis, kai ji taikoma geografiškai apribotoms naudojimo teisėms;

(e) derinti finansines paskatas su pareigomis arba oficialiais įsipareigojimais spartinti arba plėsti aukštos kokybės belaidžio ryšio aprėptį;

(f) suteikti galimybę, laikantis konkurencijos teisės, dalytis pasyviąja ir aktyviąja infrastruktūra, taip pat bendrai diegti radijo spektro naudojimu grindžiamą infrastruktūrą.

5. GERESNIS SPEKTRO SKYRIMO TARPVALSTYBINIAM NAUDOJIMUI KOORDINAVIMAS SĄJUNGOS LYGMENIU

(21) Siekdamos skatinti nuoseklią praktiką, susijusią su radijo spektro naudojimo teisių suteikimu operatoriams, kad jie galėtų diegti naujos kartos (įskaitant 5G) belaidžio ryšio tarpvalstybiniam pramoniniam naudojimui skirtą infrastruktūrą, valstybės narės turėtų parengti geriausią praktiką, įtrauksimą į priemonių rinkinį, ir dėl jos susitarti, be kita ko:

(a) nustatyti tarpvalstybinio pobūdžio naudojimo atvejus, visų pirma kelių, geležinkelių transporto ir pramoninės gamybos srityse, atsižvelgiant į Sąjungos prioritetus ([12]), susijusius su 5G ryšio diegimu;

(b) kiekvienu nustatytu naudojimo atveju nustatyti bendrą specialų dažnių diapazoną ir atitinkamą bendrą leidimų suteikimo tvarką, taip pat tokiems leidimams taikomas sąlygas, būtinas siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą tarpvalstybiniu mastu, be kita ko, susijusias (tačiau šiais aspektais neapsiribojant) su paslaugų kokybe ir tinklo saugumu.

(22) Valstybės narės raginamos naudotis 21 punkte nurodyta priemonių rinkinio geriausia praktika, taikoma atitinkamiems jų teritorijoje esantiems naudotojams, kad pagal Europos elektroninių ryšių kodekso 37 straipsnį iki 2022 m. kovo 30 d. bendrai nustatytų bendro leidimų suteikimo proceso bendrus aspektus ir jį vykdytų.

6. ATASKAITŲ TEIKIMAS

(23) Kiekviena valstybė narė turėtų iki 2021 m. balandžio 30 d. pateikti Komisijai priemonių rinkinio įgyvendinimo veiksmų gaires.

(24) Kiekviena valstybė narė turėtų iki 2022 m. balandžio 30 d. pateikti priemonių rinkinio įgyvendinimo ataskaitą.

Priimta Briuselyje 2020 m. rugsėjo 18 d.

Komisijos vardu
Thierry BRETON
Komisijos narys

([12]) Žr. visų pirma Komisijos komunikatus COM(2016) 587 ir COM(2020) 67.